Nguyên t□c đ□i tho□i quan tr□ng nh□t mà Thánh Kinh đã đ□ l□i cho chúng ta. Nguyên t□c đó là: "Ng□□i nào cũng ph□i mau nghe mà ch□m nói, ch□m gi□n." Đ□ s□ đ□i tho□i gi□a v□ ch□ng cũng nh□ gi□a chúng ta v□i ng□□i chung quanh đ□□c t□t đ□p, chúng ta không có m□t bí quy□t nào khác h□n là th□c hành l□i Chúa d□y: Mau nghe, ch□m nói, ch□m gi□n. Có ng□□i nói r□ng Đ□c Chúa Tr□i mu□n con ng□□i nghe nhi□u và nói ít, vì Ngài cho m□i ng□□i hai cái tai đ□ làm m□t vi□c là nghe, nh□ng ch□ có m□t cái mi□ng đ□ làm hai vi□c là ăn và nói.

Th□□ng th□□ng, khi m□t ng□□i than v□i chúng ta m□t câu là ng□□i đó mu□n chia x□ v□i chúng ta m□t đi□u gì sâu xa h□n, đ□ng sau l□i than đó. L□i than ch□ là m□ đ□u c□a câu chuy□n ho□c đ□ l□y s□ chú ý c□a chúng ta. Tuy nhiên vì chúng ta th□□ng không mau nghe, ch□m nói nh□ng l□i mau nói ch□m nghe nên ph□n □ng thông th□□ng c□a chúng ta khi nghe l□i than c□a ng□□i khác là chúng ta l□i cũng than v□ m□t chuy□n gì đó c□a mình.

D□□i đây là nh□ng m□u đ□i tho□i chúng ta th□□ng nghe: M□t ng□□i than v□i b□n: "Con tôi lúc này ham ch□i quá, không lo h□c hành thành ra đi□m c□ t□t d□n. Tôi bu□n quá mà nói không đ□□c!" Ng□□i b□n đáp: "□, con nh□ tôi cũng v□y, t□i ngày c□ xin đi ch□i v□i b□n hoài!" Ho□c là nói: Con tôi thì không có b□n bè nhi□u, nó chăm h□c l□m!" Và r□i thao thao b□t tuy□t nói v□ con c□a mình. M□t ví d□ khác: Hai ng□□i b□n lâu ngày m□i g□p l□i nhau, m□t ng□□i than: "Lúc này sao tôi khó ng□ mà hay m□t m□i trong ng□□i quá, ch□c t□i l□n tu□i r□i nên ngày càng y□u!" Ng□□i kia li□n đáp: "Tôi cũng v□y, lúc này hay nh□c m□i, làm vi□c m□t chút là th□y m□t r□i!" Ho□c ng□□i đó nói: "Ch□ còn tr□ quá mà l□n tu□i gì, tôi đây m□i già nè," và r□i nói luôn m□t h□i v□ bao nhiêu nan đ□ c□a mình.

Khi g□p nh□ng tr□□ng h□p nh□ v□y, ng□□i b□t đ□u câu chuy□n s□ chán, không mu□n nói n□a ho□c ch□ cho ng□□i kia d□t l□i l□i nói ti□p v□n đ□ c□a mình. Và c□ nh□ th□ câu chuy□n ti□p t□c, ng□□i này nói xong thì ng□□i kia nói. M□i ng□□i ch□ nói v□ chuy□n c□a mình. Trong khi ng□□i này nói ng□□i kia không chú ý nghe nh□ng ch□ suy nghĩ đi□u mình s□ nói. Đó không th□ g□i là đ□i tho□i vì hai ng□□i thay phiên nhau nói mà không ng□□i nào th□t s□ l□ng nghe.

Ng□□i bi□t l□ng nghe là ng□□i bi□t đ□t câu h□i th□ nào đ□ ng□□i kia có th□ nói lên đi□u mình mu□n nói. Khi hai ng□□i th□t s□ đ□i tho□i, câu chuy□n không ch□ xoay quanh nh□ng d□ ki□n □ b□ m□t, nh□ng s□ đ□ng đ□n tình c□m, c□m xúc, suy t□, lo l□ng hay ni□m vui, n□i bu□n, ni□m hãnh di□n, n□i vui s□□ng trong lòng, v.v... Chúng ta th□t s□ đ□i tho□i khi ng□□i nghe hy sinh thì gi□ chú ý nghe đ□ ng□□i nói có th□ nói h□t nh□ng đi□u mu□n nói. K□t qu□ là ng□□i nói c□m th□y nh□ nhàng sung s□□ng vì trút đ□□c □u t□ trong lòng, vì đã có ng□□i hi□u và thông c□m v□i mình.

N□u chúng ta không mau nghe ch□m nói nh□ng mau nói và ch□m nghe, chúng ta s□ m□t nh□ng c□ h□i nghe tâm tình c□a ng□□i khác đ□ có th□ an □i và giúp đ□ h□. Đ□ có th□ th□y rõ đi□u này, chúng tôi xin chia x□ v□i quý v□ m□t câu chuy□n có th□t sau đây. Câu chuy□n này x□y ra vào năm kho□ng 1965, t□i m□t thành ph□ nh□ trên vùng cao nguyên. Có m□t ng□□i đàn bà n□, t□m g□i là bà Mai, ngày ngày ra ch□ bán hàng. Bà là ng□□i tin Chúa r□t t□t và có lòng th□□ng ng□□i. M□i khi có thì gi□, bà hay thăm h□i và l□ng nghe tâm tình c□a b□n bè thân quen nên nhi□u ng□□i thích đ□n tâm s□ v□i bà. Nh□ng lúc c□n, bà cũng dùng Kinh Thánh ho□c kinh nghi□m cá nhân đ□ giúp ý ki□n cho nh□ng ng□□i g□p chuy□n nan gi□i ho□c an □i nh□ng ng□□i g□p ho□n n□n khó khăn. Không nh□ng th□ bà cũng hay giúp đ□ v□t ch□t cho nh□ng ng□□i thi□u th□n.

M□t ngày n□, trong lúc bà Mai đang b□n r□n bán hàng thì có m□t ng□□i b□n đ□n ch□i. Bà Mai nhìn ng□□i b□n chào thì th□y bà b□n c□a mình sao hôm nay có v□ bu□n quá. Nh□ng vì b□n lo bán hàng, bà Mai ch□ h□i thăm qua loa vài câu r□i ti□p t□c bán. Bà đ□nh khi khách đi h□t s□ h□i thăm nhi□u h□n. Ng□□i b□n c□a bà Mai c□ ng□i yên l□ng ch□ ch□ không nói gì. M□t lát sau, khách hàng không b□t đi mà l□i đ□n t□i t□p. Bà Mai nói v□i b□n: "Ch□ ch□ tôi m□t chút nhen." R□i ti□p t□c bán hàng. Khi bán xong cho ng□□i khách cu□i cùng, bà Mai nhìn l□i ch□ ng□□i b□n ng□i lúc nãy thì th□y bà đã đi m□t r□i. Bà Mai h□i ân h□n trong lòng nh□ng nghĩ có l□ b□n mình th□y ch□ lâu m□t thì gi□ nên đi mua s□m gì đó m□t lát s□ tr□ l□i.

Nh□ng bà Mai ch□ mãi cho đ□n chi□u t□i cũng không th□y ng□□i b□n tr□ l□i. Bà d□n hàng r□i ra v□, th□m nghĩ sáng mai th□ nào bà b□n đó cũng tr□ l□i, ch□c bà □y l□i có chuy□n bu□n ch□ng con gì đây. Nh□ng r□i ngày hôm sau bà Mai trông ngóng mãi mà không th□y ng□□i b□n tr□ l□i. Sang ngày th□ ba bà Mai cũng có ý trông n□a mà cũng không th□y. Đ□n chi□u hôm đó, lúc bà s□p d□n hàng đi v□ thì cô con gái c□a ng□□i b□n đ□n. Cô gái ôm m□t khóc và nói: Bác □i, m□ cháu ch□t r□i!" Bà Mai bàng hoàng không tin. Khi h□i l□i thì đ□□c bi□t là ng□□i b□n c□a bà m□i khám phá ra ch□ng có v□ bé nên bu□n khóc c□ tu□n qua và cu□i cùng đã u□ng thu□c đ□c t□ t□! Bà Mai không bao gi□ quên s□ vi□c đó và bao nhiêu năm sau bà v□n còn ân h□n. Bà tin r□ng hôm ng□□i b□n ra ch□ ch□c là mu□n nói chuy□n v□i bà, nh□ng ch□ mãi không đ□□c đã b□ v□. N□u bà Mai có thì gi□ l□ng nghe và an □i thì ch□c ng□□i b□n c□a bà đã không ch□t.

Khi m□t ng□□i than v□i chúng ta v□ m□t đi□u gì, không nh□t thi□t là ng□□i đó c□n câu gi□i đáp nh□ng th□□ng là ch□ mu□n nói ra cho v□i b□t n□i bu□n trong lòng ho□c mu□n có ng□□i thông c□m v□i mình. Khi có chuy□n bu□n phi□n lo l□ng mà không có ng□□i đ□ chia x□, chúng ta th□y n□i lo bu□n đó nh□ gia tăng và đè n□ng trong lòng nh□ng khi có ng□□i đ□ chia x□, n□i bu□n đó s□ v□i đi, dù cho ng□□i đó ch□ yên l□ng nghe ch□ không th□ làm gì đ□ giúp ta.

Cách đây m□y năm, có m□t ng□□i n□ đăng l□i qu□ng cáo sau đây trên báo và đ□□c r□t nhi□u ng□□i đáp □ng. L□i qu□ng cáo đó nói r□ng: N□u quý v□ có chuy□n c□n nói mà không bi□t chia x□ v□i ai, quý v□ có th□ g□i s□ đi□n tho□i d□□i đây, chúng tôi s□ nghe tâm s□ c□a quý v□. C□ m□i 15 phút chúng tôi ch□ l□y 10 Đô-la mà thôi. Khi l□i qu□ng cáo đó đ□a ra, bao nhiêu ng□□i đã g□i đ□n. Nh□ng ng□□i này nói r□ng h□ s□n sàng t□n 10 đ□ng đ□ đ□□c nói lên đi□u h□ mu□n nói, vì đó là cách giúp cho tinh th□n h□ b□t căng th□ng, cho n□i lo bu□n đ□□c v□i đi. Và th□a quý v□, 50% nh□ng ng□□i g□i đi□n tho□i đ□ tâm s□ v□i ng□□i xa l□ này không ph□i là ng□□i s□ng cô đ□n m□t mình hay không có b□n bè thân thi□t. H□ s□ng v□i gia đình, v□i v□, ch□ng và con cái nh□ng nh□ng ng□□i đó ho□c là quá b□n r□n không có thì gi□ nghe tâm s□ c□a h□, ho□c là nh□ng ng□□i đó không mu□n nghe và không bi□t l□ng nghe!

Khi m□t ng□□i than v□ s□c kho□ c□a mình, có th□ là ng□□i đó m□i đ□□c bác sĩ cho bi□t mình b□ m□t ch□ng b□nh nguy hi□m. Khi m□t ng□□i than thi□u th□n, ch□a h□n là ng□□i đó mu□n m□□n ti□n hay c□n chúng ta giúp đ□. Trái l□i, có th□ l□m là ng□□i đó g□p khó khăn trong v□n đ□ chi dùng ti□n b□c vì v□ ch□ng không đ□ng ý v□i nhau ho□c vì ng□□i ch□ng, ng□□i v□ c□a ng□□i đó mê c□ b□c. Cũng có th□ là ng□□i đó m□i m□t vi□c hay làm ăn th□t b□i. N□u chúng ta không bi□t cách l□ng nghe, chúng ta s□ không giúp h□ đ□□c, n□u chúng ta võ đoán s□ đoán sai. Ch□ có m□t cách chúng ta có th□ làm mà không s□ sai l□m đó là yên l□ng l□ng nghe. Dĩ nhiên là cũng có nh□ng ng□□i có tính hay than, lúc nào cũng than hay không có gì đáng than cũng than. Đ□i v□i nh□ng ng□□i đó chúng ta ch□ nói chuy□n m□t vài l□n là bi□t r□i. Nh□ng có m□t đi□u chúng ta cũng c□n ghi nh□, đó là khi ng□□i khác tin c□y tâm s□ v□i chúng ta, chúng ta cũng ph□i tôn tr□ng mà gi□ kín nh□ng đi□u đó ch□ đ□ng đem nói v□i ng□□i khác.

Trong quan h□ v□ ch□ng, l□ng nghe tâm tình c□a nhau l□i còn quan tr□ng h□n. Khi ng□□i v□ hay ng□□i ch□ng b□t đ□u nói m□t đi□u gì, chúng ta đ□ng võ đoán, ng□t l□i hay b□o đ□ng nói n□a. Đi□u t□t nh□t và khôn ngoan nh□t là chúng ta hãy chú ý nghe. V□a nghe v□a h□i đ□ ng□□i đó có th□ nói thêm, nói h□t nh□ng đi□u mu□n nói. N□u đã là v□ ch□ng mà không th□ chia x□ tâm tình v□i nhau hay không mu□n l□ng nghe tâm tình c□a nhau không nh□ng là m□t thi□u sót l□n nh□ng còn là đi□u nguy hi□m. Tr□□c h□t, n□u không bi□t tâm tình c□a nhau, chúng ta không th□ hi□u nhau, cũng không th□ an □i và nâng đ□ nhau. Đi□u đó s□ khi□n v□ ch□ng d□n d□n th□y xa cách. Th□ hai n□a, n□u chúng ta không l□ng nghe tâm s□ c□a ng□□i b□n đ□i c□a mình, m□t ng□□i th□ ba s□ nghe và s□ bi□t nh□ng chuy□n riêng t□ trong gia đình chúng ta. Nguy hi□m h□n n□a là, ng□□i th□ ba đó có th□ tr□ thành ng□□i b□n tri k□ c□a v□, ch□ng chúng ta. N□u đó là m□t ng□□i khác phái, có th□ tr□ thành tình nhân c□a v□ hay ch□ng chúng ta m□t cách d□ dàng. Đây là đi□u đã và đang x□y ra cho nhi□u gia đình và cũng có th□ x□y ra cho gia đình chúng ta n□u v□ ch□ng chúng ta không dành thì gi□ trò chuy□n v□i nhau th□□ng xuyên.

M□t s□ bà v□ th□□ng than r□ng trong nhà tôi ch□ có ông ch□ng tôi có quy□n nói. Khi □ng nói là m□i ng□□i ph□i nghe. Đúng nh□ v□y, có nh□ng ông ch□ng không nh□ng đ□c tài nh□ng cũng r□t là vô tình, không đ□ ý đ□n c□m xúc hay □□c mu□n c□a v□ con. Nh□ng ng□□i đó ch□ng bao gi□

h□i han hay nói chuy□n v□i v□ v□i con. Có nh□ng ông ch□ng, ông cha quá nóng n□y ho□c quá l□nh lùng nghiêm kh□c, v□ con ch□ng bao gi□ dám đ□n g□n trò chuy□n. Khi c□n bi□t đi□u gì ph□i đoán ch□ng ho□c dò h□i cách gián ti□p. Đi□u khó là nh□ng ng□□i ch□ng, ng□□i cha đó không th□y s□ thi□u đ□i tho□i gi□a ình v□i v□ con là đi□u b□t th□□ng hay là m□t khuy□t đi□m c□n đ□□c s□a đ□i. L□m khi chính đ□i s□ng ng□□i đó quá c□ng r□n và khô khan. Ng□□i đó s□ng không tình c□m, không tình yêu, cũng không th□y có đi□u gì c□n ph□i tâm s□ v□i ai.

Ng□□c l□i, cũng có nh□ng ng□□i ch□ng ng□□i v□ nói quá nhi□u khi□n ng□□i kia nh□c đ□u nên ph□i tìm cách tránh đi n□i khác ho□c không mu□n nói gì c□. Đi□u kh□ là ng□□i nói nhi□u th□□ng không bi□t ho□c không nh□n là mình nói nhi□u. Đ□ bi□t mình có nói nhi□u hay không, chúng ta th□ đ□ máy ghi âm ch□y trong b□a ăn chính c□a c□ nhà hay trong lúc gia đình có m□t đông đ□, r□i sau đó nghe l□i thì s□ bi□t. Tuy nhiên, n□u quý v□ b□c b□i vì có ng□□i v□ hay ng□□i ch□ng nói nhi□u, khoan v□i trách ng□□i đó nh□ng hãy xét l□i cách nghe c□a mình. Có th□ l□m là ng□□i đó v□n không ph□i là ng□□i nói nhi□u nh□ng vì m□i khi có đi□u mu□n nói không có ai chú ý nghe. Tình tr□ng đó kéo dài h□t ngày n□y sang ngày khác, khi□n ng□□i đó b□t mãn, th□y mình ph□i nói nhi□u, nói đi nói l□i nh□ng chuy□n c□n nói đ□ ng□□i ph□i ng□u chú ý và vì th□ tr□ thành nói nhi□u. Cũng có ng□□i dù bi□t v□ hay ch□ng không l□ng nghe nh□ng cũng c□ nói vì không nói không ch□u đ□□c. Có khi nói l□i nh□i m□t mình cho v□i b□t nh□ng b□c b□i hay bu□n phi□n trong lòng. Tr□□ng h□p này th□□ng x□y ra cho các bà nhi□u h□n các ông.

Tuy nhiên, n□u ng□□i v□, ng□□i ch□ng c□a chúng ta không gi□ng nh□ ngày chúng ta m□i g□p nh□ng bây gi□ tr□ thành câm l□ng ho□c nói quá nhi□u có th□ l□m đó là l□i c□a chúng ta, nh□t là vì chúng ta không ch□u l□ng nghe. N□u đúng nh□ th□, chúng ta c□n s□a đ□i cách nghe c□a mình và qu□y tâm áp d□ng nguyên t□c Chúa d□y: "Ng□□i nào cũng ph□i mau nghe mà ch□m nói, ch□m gi□n."

Minh Nguyên
Ch□□ng Trình Phát Thanh Tin Lành